

Jaarverslag 2003/2004

Inhoud

Verslag Algemeen Bestuur	Vanaf blz.
1. Algemeen	3
2. Resultaat	6
3. Financiële positie	8
4. Kerncijfers	9
5. Vooruitblik	10
Jaarrekening 2003/2004	
Balans per 31 augustus 2004	12
Staat van baten en lasten over boekjaar 2003/2004	14
Toelichting	15
Overige gegevens	28

Algemene Ledenvergadering van het
Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants
Postbus 7984
1008 AD AMSTERDAM

Amsterdam, 22 november 2004

Mevrouw, mijnheer,

VERSLAG ALGEMEEN BESTUUR

1. Algemeen

“De maatschappelijke relevantie van de accountant is groter dan ooit tevoren. Dat schept kansen!”, aldus Frans van der Wel in het NIVRA-jaarverslag 2002-2003. Een jaarverslag dat nog in het teken stond van boekhoudaffaires en het starten van een dialoog met het maatschappelijk verkeer. Inmiddels één jaar verder kunnen we constateren dat de kansen niet onbenut zijn gelaten. Tegelijkertijd valt er een kentering te bespeuren in de publieke opinie, ondanks het feit dat er het afgelopen jaar opnieuw sprake is geweest van de nodige turbulentie in en om het beroep.

Belangrijk verschil met voorgaande jaren is echter dat de accountant niet meer in de beklagdenbank staat, maar steeds vaker de rol is gaan innemen van initiatiefnemer of zelfs aanklager. Een verandering in rol die aanleiding was voor een kop op de voorpagina van het NRC : “De accountant is terug van weggeweest, met tanden”.

De veranderde opinie van pers en publiek is vooral ingegeven door een zichtbaar scherper optreden van de accountants in de dagelijkse praktijk. Opvallend was het uitstel van de publicatie van een aantal jaarverslagen van beursfondsen in het voorjaar, nadat de controlerend accountant weigerde zijn handtekening te zetten. De kritischer houding van de accountant werd nog eens bevestigd door een NIPO-enquête in opdracht van het NIVRA: 73 % van de CFO's was van mening dat de accountant scherper controleerde, van de grote ondernemingen (500+) was dit zelfs 84%.

Aan de basis van het optreden van de beroepsbeoefenaren lag een verscherpt kwaliteitsbesef binnen de accountantskantoren. Veel kantoren legden een pro-actieve houding aan de dag door nieuwe regelgeving op het gebied van controle en onafhankelijkheid en fraudebestrijding eerder dan de aangekondigde datum van toepassing te verklaren voor de eigen organisatie. Voorts werden de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van vaktechnische afdelingen versterkt. Daarbij werd geanticipeerd op de totstandkoming van een nieuwe Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) met de Autoriteit Financiële Markten (AFM) als beoogd onafhankelijk extern toezichthouder.

Het NIVRA heeft een actieve rol gespeeld bij deze noodzakelijke verandering in de uitoefening van de beroepspraktijk. Tijdens de ledenvergadering in december 2003 kondigde de nieuw benoemde voorzitter Frans van der Wel vijf speerpunten van beleid aan:

- Bijdragen aan de totstandkoming van onafhankelijk extern toezicht
- Versterking van de onafhankelijkheid van de accountant
- Verkleinen van de verwachtings- en prestatiekloof
- Kwaliteits- en deskundigheidsbevordering
- Een krachtige en efficiënte beroepsorganisatie

Deze vijf speerpunten zijn leidend geweest voor de NIVRA-activiteiten van het afgelopen jaar.

Extern toezicht

In 2005 zal de Wet toezicht accountantsorganisaties worden ingevoerd. Aan de vooravond van deze invoering kunnen we stellen dat de wet op hoofdlijnen tegemoet komt aan onze oorspronkelijke inzet. In vergelijking met het conceptvoorstel van een jaar geleden zijn de door ons bepleite principes van de 'trias politica' beter uitgewerkt. De rol van de beroepsorganisaties als 'standard setter' is bevestigd en versterkt. Voorts is er geen sprake meer van een gedifferentieerd vergunningstelsel, waarmee een belangrijk obstakel voor de toegang en doorstroming in de markt is weggenomen. Om de drempel voor met name kleinere kantoren laag te houden, streeft het NIVRA in het overleg met de AFM naar een nauwe aansluiting van de vergunningeisen op de eisen die tot nu zijn gesteld in het kader van de reguliere kwaliteitstoetsing College Toetsing Kwaliteit (CTK).

In het voorjaar is tevens een start gemaakt met het verzelfstandigen van het CTK. Dit in het kader van de gewenste onafhankelijkheid van dit toetsingscollege.

Versterken onafhankelijkheid

Het accent lag hierbij op het aantoonbaar en 'naar de geest' naleven van de bestaande (recentelijk ingevoerde) Nadere Voorschriften Onafhankelijkheid. De kernboodschap was dat de accountant zich bewust diende te zijn van zijn maatschappelijke rol en grensverkendend gedrag diende te vermijden. Als consequentie hiervan speelde het NIVRA in januari een actieve rol in het publieke debat rond de naamgeving van kantorennetwerken. Aanleiding was de vermeende betrokkenheid van een controlerend accountant bij het bestuur van een Parmalatdochter, en de verwarring die ontstond als gevolg van het opereren onder gemeenschappelijke kantoornaam.

In maart publiceerde het NIVRA de ontwerp Gedragsrichtlijn inzake het optreden van de accountant in de algemene vergadering van aandeelhouders. De richtlijn, opgesteld in nauw overleg met leden en belangrijke stakeholders, beoogde een maximale openheid van de accountant in zijn beantwoording van vragen tijdens de aandeelhoudersvergadering, uiteraard binnen de ruimte die wet- en regelgeving toestond. Met de richtlijn werd de eigen rol van de accountant binnen de governance van ondernemingen verder benadrukt.

Verkleinen prestatie- en verwachtingskloof

Het risico van te hoge publieke verwachtingen ten aanzien van de accountant deed zich het afgelopen jaar in het bijzonder voor op de gebieden fraude en rechtmatigheid. Na de publicatie van onderzoek naar de naleving van de fraudeverordening in juli 2003 gaf het NIVRA onderzoeksinstituut MARC opdracht voor een vervolgonderzoek. Publicatie hiervan alsmede eventuele aanscherping van de regelgeving (mede op basis van de nieuwe internationale richtlijn ISA 240) worden verwacht in het najaar 2004.

In februari leefde de discussie rond de bouwfraude opnieuw op. Het NIVRA reageerde alert met het uitbrengen van twee audit alerts. Daarin werden beroepsbeoefenaren met nadruk gewezen op bijzondere bepalingen en condities (waaronder de implementatie van de gedragscode voor de bouwsector), om zo het frauderisico te verkleinen.

In april werd de Richtlijn persoonsgebonden onderzoek van kracht, waarmee de rechten en plichten van de accountant op dit specifieke terrein nader werden omschreven.

Naar aanleiding van het rapport Schutte (onderzoek naar HBO-fraude) nam het NIVRA het initiatief om de verschillen van inzicht rond de positie van accountants (in het bijzonder in relatie tot geheimhouding) met de commissie te bespreken.

In juli formuleerde het NIVRA een standpunt ten aanzien van rechtmatigheid. Met het uitvaardigen van een audit alert en de publicatie van het rapport 'Financiële rechtmatigheid(scontrole) bij provincies en gemeenten' werd het voortouw genomen in een breder debat over controlevraagstukken in de publieke sector. Rechtmatigheidsonderzoek inzake de ziekenfondswet was aanleiding voor een intensieve discussie met het College Toezicht Zorgverzekeringen.

Kwaliteits- en deskundigheidsbevordering

Al bij het verschijnen van de code Corporate Governance heeft het NIVRA gewezen op de noodzaak van een toetsingskader op het vlak van interne beheersing. De door de code voorgeschreven 'in control statement' en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden zijn met diverse maatschappelijke organisaties besproken. Medio 2004 heeft het NIVRA besloten om concrete voorstellen voor een raamwerk te ontwikkelen ten behoeve van de betrokken partijen.

Ook de kwaliteitsbevordering van de eigen beroepsgroep staat onverminderd hoog op de agenda. Zo was er een actieve betrokkenheid bij de ontwikkeling en invoering van de verplichte elektronische aangifte. Voorts heeft het VERA nieuwe impulsen gekregen, nadat marktonderzoek de noodzaak hiervan had bevestigd. Ook de bezetting van de helpdesk voor leden is uitgebreid. Beide vormen van ledenservice zullen het komend jaar verder worden verbeterd.

De CTK heeft ook in het boekjaar weer de nodige toetsingen uitgevoerd. Daaruit blijkt dat er onverminderd veel aandacht nodig is voor naleving van en attendering op de regelgeving.

Een krachtige bureau-organisatie

Nadat het NIVRA-bestuur in 2003 had besloten dat een krachtige kwaliteitsimpuls noodzakelijk was om de toekomst te waarborgen, is de leiding van de organisatie vrijwel volledig vernieuwd. Deze vernieuwingsslag is het afgelopen jaar voortgezet met het vervangen, aanvullen en professionaliseren van het eerstvolgende management niveau. Ook is de projectmatige aanpak, gebaseerd op bestuurlijke prioriteitsstellingen, verder ingevoerd. De professionalisering van de staf gaat gepaard met een efficiëntieverbetering van de bedrijfsprocessen. Zo is het financieel beheer aantoonbaar verbeterd en heeft de digitalisering van dossiers en archieven geleid tot zowel besparingen als een verhoging van doelmatigheid.

De versterking op vaktechnisch gebied, de afdeling permanente educatie en de communicatie afdeling is echter nog niet gelukt. Met de veranderende en versterkte rol van de beroepsorganisaties onder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) hopen we daar in het komend jaar wel invulling aan te kunnen geven.

In de zomer zijn gesprekken gestart met verwante instituten en organisaties om de pluriforme basis van de beroepsorganisatie concreet gestalte en inhoud te geven. Doel en uitgangspunten van dit beleid zijn verwoord in een nieuw beleidsplan 2005 – 2008. Naast pluriformiteit zijn een actieve maatschappelijke opstelling en verbetering van de dienstverlening belangrijke doelstellingen voor de komende jaren.

2. Resultaat

Het boekjaar is afgesloten met een negatief resultaat van € 960 tegenover een negatief resultaat van € 1.853 over 2002/2003 en een negatief resultaat van € 1.016 volgens de herziene begroting van 2003/2004 (bedragen in duizenden euro's voorzover niet anders vermeld).

Het - ten opzichte van de herziene begroting - voordelig saldo ad € 56 is veroorzaakt enerzijds door forse bezuinigingen en meevallers van € 852 en anderzijds door een zeer hoge eenmalige pensioenlast van € 796.

Het NIVRA heeft sinds 1971 een voorziening voor pensioentoeslagen. Juridisch advies heeft uitgewezen dat de verplichtingen met betrekking tot reeds toegezegde toeslagen onvoorwaardelijk zijn en bij een verzekeraar moeten worden ondergebracht. Anticiperend hierop heeft het NIVRA op basis van een voorlopige berekening € 985 aan de voorziening toegevoegd, waarvan € 796 betrekking heeft op toezeggingen gedaan in voorgaande jaren en € 189 op toezeggingen in het boekjaar.

Het betreft een voorlopige berekening. Zodra de definitieve berekening bekend is zullen deze verplichtingen bij een verzekeraar worden ondergebracht.

Zonder deze éénmalige onvoorziene last zou het nadelig saldo op € 164 zijn uitgekomen, ofwel € 852 lager dan het begroot nadelig saldo van € 1.016.

Dit is met name het gevolg van:

- Hogere baten: contributies € 87, overige opbrengsten (boeken, abonnementen en rente) € 167 en vrijval voorziening reorganisatie € 88.
- Besparingen bij de ondersteuning beroepsorganisatie: uitstel van projecten € 75, bestuur en commissies € 70, tuchtrechtspraak € 61 en bijeenkomsten leden € 65.
- Besparingen van de bureauorganisatie: drukwerk en porti € 110, automatisering € 42.
- Doorbelastingen aan derden € 70.

Als gevolg van het niet volgens het in de begroting geplande moment kunnen vervullen van vacatures kon een aantal voorgenomen activiteiten niet kon worden uitgevoerd.

De besparingen zijn het gevolg van een intensief kostenbeheersingsprogramma dat bestaat uit de volgende onderdelen:

- Invoering van een 'activity based costing' systeem, waarbij elk lid van het management team verantwoordelijk is voor zijn of haar specifieke activiteiten.
- Invoering van elektronische dossiervoering op 1 april 2004.
- Uitbreiding van de communicatie via e-mail.
- Terughoudendheid met betrekking tot het inhuren van derden voor onderzoeksprojecten.
- Het invoeren van een minimumgrens voor het aantal deelnemers voor VERA cursussen .
- Aanscherping van het incassobeleid.

Er is in 2003/2004 een beleid ingezet waarbij meer inhoudelijke ondersteuning gegeven kan worden aan commissies. Versterking van de afdeling beroepsontwikkeling en –reglementering is daarbij nodig. Onderstaand volgt een overzicht van de personele bezetting per 31 augustus ('full time equivalents'):

	2004 FTE	2003 FTE
Algemeen	2,5	2,6
Beroepsontwikkeling en regelgeving	18,3	14,0
VERA	6,2	5,2
Stagebestuur en Examenbureau	4,0	4,0
Bibliotheek	3,6	2,9
Communicatie	7,2	7,7
Ondersteunende diensten		
- Personeelsdiensten	1,5	1,5
- Financiële administratie	12,0	10,3
- ICT en applicatiebeheer	5,8	5,8
- Facilitair bedrijf	8,8	11,7
- Centrale personen administratie	2,0	2,3
	<u>71,9</u>	<u>68,0</u>
Gelieerde instellingen	8,7	7,5
	<u>80,6</u>	<u>75,5</u>

De gewenste uitbreiding van het aantal medewerkers bij de vaktechnische afdelingen kon voor dit jaar nog zonder budgetoverschrijdingen worden gerealiseerd, als gevolg van bezuinigingen bij het facilitair bedrijf.

3. Financiële positie

De financiële positie kan aan de hand van de balansen per 31 augustus als volgt worden weergegeven (voorzover niet anders is vermeld luiden bedragen in duizenden euro's).

	2004 €	2004 €	2003 €	2003 €
VERMOGEN OP LANGE TERMIJN				
Eigen vermogen	1.775		2.735	
Voorzieningen	<u>1.871</u>		<u>1.380</u>	
		3.646		4.115
VASTGELEGD OP LANGE TERMIJN				
Vaste activa		<u>-/- 1.014</u>		<u>-/- 2.421</u>
Beschikbaar voor financiering van het werkkapitaal		<u>2.632</u>		<u>1.694</u>
Dit werkkapitaal is als volgt samengesteld:				
Vorraden		7		61
Vorderingen		1.564		1.622
Liquide middelen		<u>2.671</u>		<u>2.135</u>
		4.242		3.818
Kortlopende schulden		<u>-/- 1.610</u>		<u>-/- 2.124</u>
Werkkapitaal		<u>2.632</u>		<u>1.694</u>

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het in de jaarrekening opgenomen kasstroomoverzicht.

4. Kerncijfers

De onderstaande kerncijfers zijn ontleend aan de balans en staat van baten en lasten van de afgelopen vijf jaar. Voorzover niet anders is vermeld luiden bedragen in duizenden euro's.

	2003/ 2004	2002/ 2003	2001/ 2002	2000/ 2001	1999/ 2000
Baten					
Contributies	7.558	6.251	5.783	5.960	6.158
Inschrijfgelden	59	34	18	8	107
Cursussen VERA	1.780	1.848	1.777	1.640	1.396
Toetsing kwaliteit	1.413	193	343	225	172
Examenbureau en Stagebestuur	480	403	356	252	236
Bijdrage 't Vertrouwen hersteld/t	445	-	-	-	-
Bijeenkomsten, interest en overige	595	422	595	741	626
	<u>12.330</u>	<u>9.151</u>	<u>8.872</u>	<u>8.601</u>	<u>8.523</u>
Personeel					
Personeelskosten	6.823	5.031	4.807	4.528	3.806
Personeelskosten excl. éénmalige pensioenlast voorgaande jaren	6.027	5.031	4.807	4.528	3.806
Gemiddeld aantal werknemers (FTE)	78	76	76	74	69
Kosten per werknemer	77	66	63	61	55
Financiering					
Eigen vermogen	1.775	2.735	4.585	5.603	6.293
Aantal leden					
Openbaar accountant	4.320	4.338	4.376	4.521	4.886
Overheidsaccountant	1.312	1.298	1.265	1.279	990
Interne accountant	590	553	531	559	575
Werkzaam in overige beroepen	5.229	5.107	4.975	4.827	4.786
Totaal actief	<u>11.451</u>	<u>11.296</u>	<u>11.147</u>	<u>11.186</u>	<u>11.296</u>
Niet actief	<u>2.106</u>	<u>2.056</u>	<u>2.054</u>	<u>2.005</u>	<u>1.972</u>
Totaal	<u>13.557</u>	<u>13.352</u>	<u>13.201</u>	<u>13.191</u>	<u>13.268</u>
Gemiddelde contributie per lid (euro)	557	468	438	452	454

5. Vooruitblik

De Wta is bijna een feit eind 2004. In de wet wordt een aantal zaken geregeld die voor de komende jaren direct van invloed zullen zijn op onze organisatie.

Zo vervalt de wettelijke taak van het (doen) verzorgen van het onderwijs (Examenbureau), wordt er een Commissie Eindtermen Accountancy (CEA) ingevoerd en neemt de AFM (een deel van) de toezichtstaak over. Tevens zal het CTK worden verzelfstandigd door de activiteiten onder te brengen in een stichting. De verwachting is dat dit in de loop van 2005 zal gebeuren.

Ook de Wet tuchtrechtspraak accountants (Wtra) heeft consequenties voor onze organisatie. Het is de bedoeling dat het tuchtrecht zal vervallen, er komt een accountantskamer bij de rechtbank in Zwolle (publieke financiering) en het NIVRA zal een geschillencommissie dienen op te richten voor die -in oude termen- tuchtzaken die niet bij de accountantskamer terecht komen.

De afdeling beroepsontwikkeling en –reglementering zal door deze nieuwe wetten veel aandacht moeten geven aan nieuwe regelgeving. Tevens zullen de aanpassingen van de internationale regelgeving de nodige inspanningen vergen.

De baten voor het boekjaar 2004/2005 betreffen voornamelijk contributies, welke zijn vastgesteld in de ledenvergadering van 11 december 2003. Naar verwachting zal het komend jaar een batig saldo opleveren.

Gezien de financiële positie van de Orde en de verwachting dat het komende boekjaar geen belangrijke investeringen benodigd zijn, zullen naar verwachting geen externe financieringen worden aangegaan.

Het dienstverleningscontract met de Stichting NIVRA-Nyenrode zal in het jaar 2005 worden beëindigd; naar verwachting zal dit geen gedwongen ontslagen ten gevolge hebben.

In het komend jaar hopen wij een aantal vacatures te kunnen invullen en daarmee een bezetting van 85 FTE te realiseren.

Jaarrekening 2003/2004

Doelstelling

Het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA) is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie (PBO), gevestigd in Amsterdam.

Het NIVRA heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de registeraccountants en de behartiging van hun gemeenschappelijk belang. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer van de stand van de registeraccountants en het verzorgen of doen verzorgen van een opleiding tot het theoretische gedeelte van het accountantsexamen.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

Prof. dr. mr. F. van der Wel RA, voorzitter

L.A.M. van den Nieuwenhuijzen RA, vice voorzitter

W. Bouwknegt RA

Dr. P.A.M. Diekman RA

Drs. P.M. Kalmeijer RA RC (tot 21 september 2004)

Drs. J.C. Toet RA

C.J. Vrolijk RA

Prof. J. Waardenburg RA

W.P. van Wijngaarden RA

Management team

Het bureau wordt geleid door:

G.A. Smit RA, algemeen directeur

Drs. R.G. Bosman RA, directeur beroepsontwikkeling en -reglementering

Drs. B.J. G. Wammes, hoofd ledenservice & public affairs

Drs. J.M. Lagerberg RA, hoofd controlling en bedrijfsvoering

Mr. drs. E. Boom, bestuurs- en directiesecretaris

Balans per 31 augustus

(na bestemming van het resultaat en na vrijval van de bestemmingsreserves)

(alle bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld)

ACTIEF	2004 €	2004 €	2003 €	2003 €
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Bouwkundige aanpassingen huurpand	339		297	
Kantoorinventaris en installaties	420		445	
Computer en overige apparatuur	255		318	
		1.014		1.060
Financiële vaste activa		-		1.361
Som der vaste activa		1.014		2.421
Vlottende activa				
Vorraden		7		61
Vorderingen				
Debiteuren	482		584	
Belasting en premies sociale verzekeringen	101		159	
Pensioenpremie personeel	152		190	
Te factureren toetsingen	360		223	
Overlopende activa	469		466	
		1.564		1.622
Liquide middelen		2.671		2.135
Som der vlottende activa		4.242		5.179
Totaal		5.256		6.239

PASSIEF	2004 €	2004 €	2003 €	2003 €
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.775		767	
Bestemmingsreserve Onderwijs, Garantie en Ondersteuning	-		1.720	
Bestemmingsreserve VERA	-		100	
Bestemmingsreserve Wetenschappelijke Arbeid	-		148	
	<u>1.775</u>	1.775	<u>1.935</u>	2.735
Voorzieningen				
Pensioenvoorziening	1.871		979	
Overige voorzieningen	-		401	
	<u>1.871</u>	1.871	<u>1.380</u>	1.380
Kortlopende schulden				
Crediteuren	41		70	
Belasting en premies sociale verzekeringen	156		96	
Overlopende passiva	1.413		1.958	
	<u>1.610</u>	1.610	<u>2.024</u>	2.124
Totaal		<u><u>5.256</u></u>		<u><u>6.239</u></u>

Staat van baten en lasten

(bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	2002/2003
	€	€	€
Contributies en inschrijfgelden	7.617	7.530	6.285
VERA	1.780	1.935	1.848
Toetsing kwaliteit	1.413	360	193
Examenbureau en Stagebestuur	480	493	403
Bijdrage 't Vertrouwen hersteld/t	445	430	-
Overige	595	390	422
Som der baten	12.330	11.138	9.151
Lonen en salarissen	4.418	4.426	3.666
Sociale lasten en pensioenen	1.926	1.032	920
Overige personeelskosten	479	485	445
Afschrijvingen	349	353	317
Huisvestingskosten	1.040	1.075	1.039
Kosten ondersteuning beroepsuitoefening	6.044	5.548	5.413
Overige bureaunkosten	610	762	936
Som der kosten	14.866	13.681	12.736
Doorberekend aan derden en overige	- 1.576	- 1.527	- 1.732
Kosten na doorberekening derden	13.290	12.154	11.004
Resultaat boekjaar	- 960	- 1.016	- 1.853

Toelichting

Kasstroomoverzicht

(bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	2004 €	2004 €	2003 €	2003 €
Resultaat	- 960		- 1.853	
Afschrijvingen	349		344	
Cash flow	<u> </u>	- 611	<u> </u>	- 1.509
Onttrekking en vrijval voorzieningen		491		- 1.519
Mutatie voorraden	54		24	
Mutatie vorderingen	59		264	
Mutatie kortlopende schulden	<u>- 514</u>		<u>502</u>	
		<u>401</u>		<u>790</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		- 521		- 2.238
Investerings in materiële vaste activa				
	<u>304</u>		<u>739</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-304		- 739
Aflossing langlopende leningen u/g	<u>1.361</u>		<u>-</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>1.361</u>		<u>-</u>
Netto-kasstroom (mutatie liquide middelen)		536		-2.977
Beginstand liquide middelen		<u>2.135</u>		<u>5.112</u>
Eindstand liquide middelen		<u>2.671</u>		<u>2.135</u>

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Algemene grondslagen

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In de opstelling wordt de cash flow, die bestaat uit het resultaat vermeerderd met de afschrijvingslasten, afzonderlijk gepresenteerd.

Toelichting op kasstromen

Door aflossing van de achtergestelde lening door de Stichting NIVRA-Nyenrode is de liquiditeitspositie, ondanks het verlies, verbeterd met € 536.

Toelichting

Algemeen

Alle bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Het boekjaar betreft de periode van 1 september tot en met 31 augustus.

Stelselwijziging

De presentatie van balans, staat van baten en lasten en toelichting is aangepast en voldoet daarmee aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW. Als gevolg hiervan worden onder meer de opbrengsten van reguliere VERA cursussen en kwaliteitstoetsingen niet meer gesaldeerd met kosten maar onder baten verantwoord. Bovendien is de toelichting uitgebreid. Deze wijzigingen hebben geen invloed op het resultaat en vermogen.

In voorgaande jaren werden het Onderwijs, Garantie en Ondersteuningsfonds, het VERA Egalisatiefonds en het Fonds Wetenschappelijke Arbeid apart vermeld, als onderdeel van het eigen vermogen. Hierop rusten geen aanspraken van derden. Deze fondsen zijn omgedoopt in bestemmingsreserves, welke conform het voorstel aan de ledenvergadering zijn overgebracht naar de Algemene reserve.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen c.q. nominale waarden.

Het resultaat - batig/nadelig saldo - wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde diensten en de kosten en andere lasten over het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen. Contributies worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben (boekjaar). Opbrengsten en kosten van VERA cursussen worden toegerekend aan de periode waarin de cursus is gegeven. Opbrengsten en kosten van toetsingen worden verwerkt zodra de toetsingen zijn afgerond.

Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn actuarieel berekend en gebaseerd op contracttarieven en een rekenrente van 3%.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder aftrek van op de geschatte economische gebruiksduur gebaseerde afschrijvingen.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarden onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden uitsluitend middelen opgenomen die binnen 12 maanden beschikbaar zijn voor de rechtspersoon. Middelen die langer dan 12 maanden niet beschikbaar zijn worden gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

Toelichting

Balans

Materiële vaste activa

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Bouwkundige aanpassingen huurpand	Kantoor- Inventaris en installaties	Computer- en overige apparatuur	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde begin boekjaar	297	445	318	1.060
Investerings	126	51	126	303
	<u>423</u>	<u>496</u>	<u>444</u>	<u>1.363</u>
Afschrijvingen	<u>84</u>	<u>76</u>	<u>189</u>	<u>349</u>
Boekwaarde eind boekjaar	<u>339</u>	<u>420</u>	<u>255</u>	<u>1.014</u>
De cumulatieve afschrijvingen per 31 augustus 2004	<u>144</u>	<u>244</u>	<u>388</u>	<u>776</u>

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de volgende geschatte economische gebruiksduur van de materiële vaste activa.

Bouwkundige aanpassingen huurpand	4 tot 6 jaar *
Kantoorinventaris en installaties	5-10 jaar
Computer en overige apparatuur	3-7 jaar

* afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de resterende looptijd van het huurcontract

Financiële vaste activa

Betreft Lening aan de Stichting NIVRA-Nyenrode welke in het boekjaar geheel is afgelost.

Vorraden

Betreft Richtlijnen voor de Accountantscontrole.

Vorderingen

	2004 €	2003 €
Debiteuren	590	771
Voorziening voor oninbaarheid	<u>- 108</u>	<u>- 187</u>
	<u>482</u>	<u>584</u>

Toelichting

	2004 €	2003 €
Belasting en premies sociale verzekeringen	<u>101</u>	<u>159</u>
Pensioenpremie personeel	<u>152</u>	<u>190</u>
Te factureren toetsingen	<u>360</u>	<u>223</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bijdragen	82	43
Vooruitbetaalde kosten campagnes	57	-
Huisvestingskosten	55	57
Vooruitbetaalde ziektekostenpremies	41	26
Internationale lidmaatschappen	29	80
Verzekeringen	28	51
Overige	<u>177</u>	<u>209</u>
	<u>469</u>	<u>466</u>

Liquide middelen	2004 €	2003 €
Banken	271	93
Depositotegoeden	<u>2.400</u>	<u>2.042</u>
	<u>2.671</u>	<u>2.135</u>

De onder liquide middelen opgenomen depositotegoeden komen alle in september 2004 weer beschikbaar.

Eigen vermogen

Algemene reserve	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	767	2.309
Saldo fondsen	1.968	-
Resultaatbestemming boekjaar	<u>- 960</u>	<u>- 1.542</u>
Saldo eind boekjaar	<u>1.775</u>	<u>767</u>

In voorgaande jaren werden het Onderwijs, Garantie en Ondersteuningsfonds, het VERA Egalisatiefonds en het Fonds Wetenschappelijke Arbeid apart vermeld, als onderdeel van het eigen vermogen. Hierop rusten geen aanspraken van derden. Het saldo van deze fondsen is overgebracht naar de Algemene reserve.

Toelichting

Bestemmingsreserve Onderwijs, Garantie en Ondersteuning

Het verloop van deze post is als volgt:

	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	1.720	1.959
Saldo baten/lasten	-	- 239
Naar Algemene reserve	- 1.720	-
Saldo eind boekjaar	-	1.720

Bestemmingsreserve VERA

Het verloop van deze post is als volgt:

	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	100	172
Saldo baten/lasten	-	- 72
Naar Algemene reserve	- 100	-
Saldo eind boekjaar	-	100

Bestemmingsreserve Wetenschappelijke Arbeid

Het verloop van deze post is als volgt:

	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	148	144
Rente	-	4
Naar Algemene reserve	- 148	-
Saldo eind boekjaar	-	148

Toelichting

Voorzieningen

Pensioenvoorziening

Dit betreft voornamelijk toeslagen op ingegane pensioenuitkeringen. Juridisch advies heeft uitgewezen dat de reeds toegezegde toeslagen onvoorwaardelijke verplichtingen zijn. Als gevolg hiervan is de volledige verplichting in de jaarrekening 2003/2004 opgenomen. Het betreft een voorlopige berekening. In het volgend boekjaar zullen de uit de toeslagen voortvloeiende verplichtingen van de (ex)werknemers extern worden ondergebracht. Met ingang van boekjaar 2005/2006 zullen de toegezegde pensioenen worden verwerkt conform Richtlijn 271-nieuw. De gevolgen van deze komende stelselwijziging worden het komend jaar in kaart gebracht.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	979	1.074
Uitkeringen	- 116	- 106
Dotatie pensioentoeslagen lopend boekjaar	189	2
Dotatie pensioenverplichtingen lopend boekjaar	5	9
Dotatie pensioentoeslagen voorgaande jaren	796	-
Rente	18	-
	<hr/>	<hr/>
Saldo eind boekjaar	1.871	979

Reorganisatievoorziening

In verband met de per 1 september 2001 gerealiseerde verzelfstandiging van de NIVRA-Nyenrode-opleiding werden de onderwijsactiviteiten overgedragen aan de per 31 augustus 2001 opgerichte Stichting NIVRA-Nyenrode. In samenhang daarmee werd een voorziening getroffen voor uitvoering van het sociaal plan, dat in het komend boekjaar wordt afgerond.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	401	590
Kosten ten laste van voorziening	- 313	- 292
Dotatie c.q. vrijval	- 88	103
	<hr/>	<hr/>
Saldo eind boekjaar	-	401

Toelichting

Kortlopende schulden

	2004 €	2003 €
Crediteuren	41	70
Belasting en premies sociale verzekering	156	96
Overlopende passiva		
Vakantietoelage en -dagen	479	446
Reorganisatiekosten	225	-
Bijdragen controllers instituut	205	205
Honoraria	156	-
Detacheringskosten	76	75
Stichting NIVRA-Nyenrode	-	839
Project 't Vertrouwen Hersteld/t	-	109
VUT-verplichtingen	-	49
Overige	272	235
	1.413	1.958

VUT-verplichtingen

Deze verplichtingen betreffen de totale aanspraken (incl. pensioenlasten) van medewerkers die aan de VUT-verordening rechten onttelen. Op balansdatum 2004 zijn er geen aanspraken meer.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2004 €	2003 €
Saldo begin boekjaar	49	256
Uitkeringen	- 57	- 242
Dotatie	8	35
Saldo eind boekjaar	-	49

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en gestelde zekerheden

Comfort Letter Stichting NIVRA-Nyenrode

Per 1 september 2001 werd de verzelfstandiging van de NIVRA-Nyenrode-opleiding gerealiseerd. De opleidingsfaciliteiten werden ondergebracht in de Stichting NIVRA-Nyenrode. In verband met deze verzelfstandiging werden activa en passiva door de Orde overgedragen aan de Stichting.

Door het NIVRA is een comfort letter afgegeven aan de Stichting NIVRA-Nyenrode, waarin het NIVRA, mede gelet op haar wettelijke verplichting tot het doen verzorgen van de accountantsopleiding, heeft bevestigd, dat het NIVRA maatregelen zal treffen om de continuïteit van de opleiding te waarborgen mocht die continuïteit als gevolg van een eventuele negatieve resultaatontwikkeling in gevaar komen. Naar verwachting zullen hieruit geen verplichtingen voortvloeien.

Huurcontracten

Het NIVRA heeft een huurcontract afgesloten voor een periode van 5 jaar voor het kantoorpand A.J. Ernststraat 55 en de opslagruimte Mensinge 28. Het contract loopt af in 2008. De jaarlijkse huursom wordt geïndexeerd en bedraagt € 655. Hiervoor is een bankgarantie afgegeven ten bedrage van € 263.

Dienstverleningscontracten

Het NIVRA heeft met derden dienstverleningscontracten afgesloten. Die contracten houden onder meer in dat het NIVRA personeel in loondienst neemt en vervolgens de kosten doorberekent aan de betrokken instellingen. Het betreft 9 FTE en een salarissom ad € 479.

Toelichting

Staat van baten en lasten

Baten

Contributies

Ledenbestand per 1 september
Bij: nieuwe leden
Af: doorhalingen
Af: verminderingen
Af: groepsovergang
Mutatie voorziening oninbaar

2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	2002/2003
€	€	€
7.503	7.503	6.262
219	94	108
-18	-10	-8
-9	-7	-4
-138	-100	-93
1	-	-14
7.558	7.480	6.251
59	50	34
7.617	7.530	6.285

De contributies bedragen € 7.558 (2002/2003: € 6.251) en zijn € 78 hoger dan begroot, met name als gevolg van de hogere toestroom van nieuwe leden. Het aantal nieuwe leden bedraagt 352 (begroot: 233). Aan inschrijfgelden is € 59 geïncasseerd, ofwel € 9 meer dan begroot.

VERA

De bijdrage van deelnemers aan cursussen bedraagt € 1.713 ofwel € 222 lager dan begroot. Dit is met name het gevolg van een kleiner aantal cursussen door het invoeren van een minimumgrens voor het aantal deelnemers.

De interest- en overige baten bedragen € 67 en zijn € 17 hoger dan begroot met name als gevolg van hogere opbrengsten van VERA-publicaties.

Overige baten

Betreft opbrengsten van publicaties (€ 177), abonnementen (€ 142), rente (€ 129), vrijval voorziening reorganisatie (€ 88) en overige (€ 59).

Aantal werknemers

Het gemiddeld aantal personeelsleden (FTE) bedraagt 78 (2002/2003: 76).

Sociale lasten en pensioenen

Werknemersverzekeringen
Pensioenlasten *
Flexibel SpaarPensioen

2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	2002/2003
€	€	€
438	413	367
1.423	530	495
65	89	58
1.926	1.032	920
479	485	445

* Inclusief éénmalige last voorgaande jaren ad € 796

Overige personeelskosten

Toelichting

Huisvestingskosten

	2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	2002/2003
	€	€	€
Huur en service	714	710	705
Onderhoud	38	30	25
Catering	106	105	91
Overige huisvestingskosten	182	230	218
	1.040	1.075	1.039

Kosten ondersteuning beroepsuitoefening

Bestuur en commissies	210	280	209
Advieskosten	152	175	309
Internationale lidmaatschappen	368	375	357
Internationale werkzaamheden	247	240	269
Bijdragen, nationale lidmaatschappen	402	410	377
Uitbesteding projecten	202	277	270
Tuchtrechtspraak	229	290	262
Bibliotheek	41	50	45
“de Accountant”	138	140	135
Publicaties	169	170	364
Bijeenkomsten leden	170	235	189
Campagnes/brochures	436	430	463
	2.764	3.072	3.249
Toetsing kwaliteit	1.452	400	559
VERA	1.064	1.320	1.326
Stagebestuur	236	239	208
Examenbureau	77	87	71
	2.829	2.046	2.164
Reguliere kosten ondersteuning beroepsuitoefening	5.593	5.118	5.413
Kosten 't Vertrouwen hersteld/t	451	430	-
Totale kosten ondersteuning beroepsuitoefening	6.044	5.548	5.413

De kosten van toetsing kwaliteit zijn € 1.052 hoger dan begroot als gevolg van het toetsen van enkele grote kantoren. Als gevolg hiervan zijn ook de baten € 1.053 hoger dan begroot.

Onder “bijdragen, nationale lidmaatschappen” is tevens begrepen een bijdrage van € 199 voor het Controllers Instituut (CI) en € 91 voor het Instituut van Internal Auditors (IIA). Deze bijdragen zijn bedoeld voor de ontwikkeling en uitvoering van projecten onder regie van het CI en het IIA.

Toelichting

Overige bureaunkosten

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
ICT	120	162	181
Onderhoud inventaris en machines	17	20	14
Drukwerk en kantoorbehoeften	149	215	205
Porti	156	200	355
Telefoon en fax	65	65	57
Overige	103	100	124
	610	762	936

Doorberekend aan derden en overige

Het NIVRA verricht voor gemene rekening administratieve diensten, personeelswerk en overige diensten voor gelieerde organisaties. Daarvoor zijn de volgende bedragen in rekening gebracht:

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
Stichting NIVRA-Nyenrode	679	680	660
NOREA	219	215	202
Controllers Instituut	191	148	151
Raad voor de Jaarverslaggeving	175	170	185
Instituut voor Internal Auditors	122	114	113
Vereniging voor Registercontrollers	100	82	83
Overige	90	118	338
Totaal	1.576	1.527	1.732

Beloningen management en bestuur

De gezamenlijke kosten van salarissen, sociale lasten, pensioenlasten en onkostenvergoedingen voor de vijf leden van het management bedragen € 946; (2002/2003: drie leden: € 601). De onkostenvergoeding aan de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt € 14.

Toelichting

Resultaat per onderdeel

Het resultaat van de Beroepsorganisatie, VERA, Examenbureau, Stagebestuur en College Toetsing Kwaliteit (CTK) wordt vastgesteld mede op basis van interne doorberekeningen voor bureaunkosten.

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
Beroepsorganisatie	- 483	- 508	- 941
VERA	52	-	- 72
Examenbureau	- 251	- 260	- 216
Stagebestuur	3	34	- 22
CTK	- 281	- 282	- 602
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo verlies	- 960	- 1.016	- 1.853

Resultaat Beroepsorganisatie

Het resultaat van de Beroepsorganisatie is als volgt samengesteld:

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
Baten			
Contributies en inschrijfgelden	7.617	7.530	6.285
Bijdragen 't Vertrouwen hersteld/t	445	430	-
Overige	595	340	422
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	8.657	8.300	6.707
Lasten			
Personeel	- 6.823	- 5.943	- 5.031
Huisvesting inclusief afschrijving inventaris	- 1.124	- 1.165	- 1.098
Kosten ondersteuning beroepsuitoefening	- 3.214	- 3.501	- 3.249
Overige bureaunkosten	- 875	- 1.025	- 1.194
Intern doorberekende bureaunkosten	1.320	1.299	1.192
Doorberekende bureaunkosten aan derden en overige	1.576	1.527	1.732
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	- 9.140	- 8.808	- 7.648
Saldo verlies	- 483	- 508	- 941

Toelichting

Resultaat VERA

Het resultaat van VERA is als volgt samengesteld:

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
Baten			
Bijdragen deelnemers reguliere cursussen	1.570	1.735	1.629
Bijdragen inhouse cursussen	143	200	199
Overige opbrengsten	67	50	20
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1.780	1.985	1.848
Lasten			
Directe kosten reguliere cursussen	- 849	- 1.150	- 1.083
Kosten ondersteuning beroepsuitoefening	- 214	- 170	- 143
Reorganisatiekosten			- 103
Intern doorberekende bureaunkosten	- 665	- 665	- 591
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	- 1.728	- 1.985	- 1.920
Saldo winst of (verlies)	52	-	- 72

De bijdragen inzake inhouse cursussen zijn na aftrek van directe kosten verantwoord. Het resultaat van VERA is beter dan begroot als gevolg van het invoeren van een minimumgrens voor het aantal deelnemers voor cursussen. Dit heeft geleid tot daling van de bijdragen. Ook zijn zaalruimten tegen lagere kosten ingehuurd.

Resultaat Examenbureau

Het resultaat van het Examenbureau is als volgt samengesteld:

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
Bijdragen	23	23	23
Vacatiegelden	- 34	- 41	- 34
Honoraria	- 16	- 15	- 13
Onkostenvergoedingen	- 5	- 11	- 10
Vergaderkosten	- 8	- 10	- 9
Overige kosten	- 14	- 10	- 4
Intern doorberekende bureaunkosten	- 197	- 196	- 169
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo verlies	- 251	- 260	- 216

Toelichting

Resultaat Stagebestuur

Het resultaat van het Stagebestuur is als volgt samengesteld:

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
Baten			
Inschrijfgelden	89	75	67
Bijdragen	217	188	152
Toetsingsgeld	20	20	18
Examengelden	93	113	80
Begeleiding praktijkscripties	44	72	67
Overige	- 6	2	- 4
Totaal baten	<u>457</u>	<u>470</u>	<u>380</u>
Lasten			
Honoraria en kostenvergoedingen	- 132	- 165	- 131
Organisatiekosten	- 104	- 75	- 77
Intern doorberekende bureaunkosten	- 218	- 196	- 194
Totaal lasten	<u>- 454</u>	<u>- 436</u>	<u>- 402</u>
Saldo winst of (verlies)	<u>3</u>	<u>34</u>	<u>- 22</u>

Resultaat College Toetsing Kwaliteit (CTK)

Het resultaat van het CTK is, na eliminatie van de bureaunkosten, verantwoord onder directe lasten en is als volgt samengesteld:

	Rekening 2003/2004	Herziene begroting 2003/2004	Rekening 2002/2003
	€	€	€
In rekening gebrachte toetskosten	1.413	360	193
Betaalde toetskosten	- 1.045	- 200	- 308
College	- 377	- 105	- 108
Overige kosten	- 77	- 95	- 65
Voorziening dubieuze vorderingen	47	-	- 76
Intern doorberekende bureaunkosten	- 242	- 242	- 238
Saldo verlies	<u>- 281</u>	<u>- 282</u>	<u>- 602</u>

Als gevolg van intensief toetsen van een aantal grote kantoren zijn zowel opbrengsten als kosten van het toetsen aanmerkelijk hoger dan begroot. Ook hebben de leden van het College meer tijd besteed aan de begeleiding van de processen en evaluaties. Mede als gevolg van het intensief incasseren van de vorderingen is een deel van de voorziening voor dubieuze debiteuren vrijgevallen, waardoor de per saldo last vrijwel gelijk is aan de begroting.

De presentatie van het resultaat van CTK is gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. Bureaunkosten zijn afzonderlijk opgenomen.

Overige gegevens

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2003/2004 van Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Orde. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de Orde daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 augustus 2004 en van het resultaat over het boekjaar 2003/2004 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Den Haag, 5 oktober 2004

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN

Drs. R.P. Krouwer RA

Resultaatbestemming 2003/2004

Het nadelig saldo van over het boekjaar 2003/2004 van € 960 is ten laste van de Algemene reserve gebracht.